

האשה אשר לאחיה. הוא לובש את מדי החייל הנאצי, ומעמיד פני עריק. העמדת הפנים נכשלת בסופו של דבר, הנהות האמיתית מתגלה, ושוטר הכפר (השחקן מיכאל גאמפארט) מוציא לפועל את החוק כלשונו. הוא ובני-כפרו הם אנשים הגונים, שאינם עוברים על החוק, ואם משהו החליט כך, הם אומרים, בוודאי ידע מדוע. חוץ מזה, הם מרגישים מתחת לשפם, כל הזרים הללו, הפולשים לתוך שווייץ הקטנה ואוכלים את לחמה, מי בכלל צריך אותם? מוטב, לכל הדין, שיישלחו בחזרה אל המקום שממנו באו. מה שיקרה להם שם, זה כבר לא עניינם של האזרחים השווייצרים הטובים וההגונים.

אנשים טובים. אימהוף מתייחס לכל הפרשה כמעט כאל סיפור תעודי, ועצם העובדה שרוב שחקניו אינו מוכר ביותר, עוזרת לו להשיג אמנות בלתי רגילה בכל מה שהוא מתאר על המסך. מה שמטריד, מפחיד ובעיקר מדכא בברט הזה, היא העובדה שאין בו שום נבלים. הכפריים הם אולי אנוכיים קצת, אבל כולם אנשים טובים, שמוכנים לעזור ולחשוב כיצד אפשר להחזיר את הפלמיים טים אל הגבול הגרמני בנחיות מירבית, ואפילו גותנים להם שוקולד כצידה לדרך. הכל מתנהל על מי מנוחות. אין כאן דראמה סוערת אלא פשוט תקרית הנפתרת מן הרגע שהחוק מראה את הדרך הנכונה.

במיקרה, משקף החוק גם את האינרטרס של הכפריים הללו לנחיות ולשלווה. לכל היותר אפשר לומר עליהם כי הם נשאים באחריות כמו פונטיס פילאטוס. הם פשוט רוחצים ידיהם בכל אשמה, מאושרים בצידקתם ומרגיעים בה כל צל אפשרי של יסורי-מצפון.

רציית להראות ששווייץ אינה אותו גן-עדן עלי אדמות שמצטייר בעיני רבים, הסביר אימהוף כאשר הציג את

אנג'ל בתפקיד הפליטה היהודיה העמדת-פנים נכשלת

נוסע לנוחשכי הנפש

האשה ממול (צפון, תל-אביב, צרפת) — פונסואה טריפו שב אל הנושאים הקטנים והאינטימיים הקרובים ללב, בסרט זה על שני נאהבים שנפגשים שוב, שמונה שנים לאחר שנפרדו, ואינם מסוגלים לעמוד בפני להט הרגשות. האהבה שדעכה ניצתת מחדש, ומעכלת את שניהם, מאחר והם אינם מסוגלים לחיות לא ביחד ולא לחוד.

הסיגנון אופייני מאוד לטריפו. מספרת מציגה את העלילה בפתיחת הסרט ונועלת אותה בסופו, ובכך מצדיקה את המימד הסובייקטיבי שיש לכל הסיפור, המוצג במבד לעיניה.

כל הדמויות, בלי יוצא מן הכלל, מעוררות אהדה בולטת. אפילו את מגרעותיהם מיטיב טריפו להציג כאנושיות ובלתי-נמנעות. המצלמה מצניעה לכת לכל אורך הדרך, ונמנעת בזהירות רבה מלחדור אל תחום הפרט, לחשוף יתר על מידה את הגיבורים, גם פיזית וגם נפשית. כאשר דלת נסגרת על המסך, אין היא תודרת בעדה כדי לראות מה מתרחש בחדר שמן העבר השני, אלא אם כן הדבר חיוני באופן מיוחד.

גישה זו מצריכה שחקנים בעלי תכונות מיוחדות מאוד, ואמנם גם ז'ראר דפארדייה וגם פאני ארדן מצליחים לרמוז שמתחת לפני החיצוניות הסולידיות מתרחשות סערות עזות, ההולכות וצצות בהדרגה על פני השטח, עד שהן משתלטות עליהם.

דפארדייה וארדן: תכונות מיוחדות מאד

מה שמזרז הוא, כי בסוף הסרט, אם מנסים לערוך מאזן של מה שהוצג על המסך, מסתבר שהצופה יודע די מעט על הדמויות. רמזים מסויימים מפוזרים לאורכו, כאפשרויות של הסברה: הבעל עוסק בנווט מטוסים, המאהב, בניווט אניות, האשה, שהפילה פעם, ולא ילדה מאו, מצוירת ספרי ילדים. לצופה מותר לפרש עובדות אלה כרצונו. לגבי טריפו, זהו מסע אל הכמיהות של מחשכי הנפש פנימה, ומה שבחוץ הוא בעל חשיבות משנית. בתחום מוגבל זה, הוא בהחלט מצליח.

חשיכה בעיר האורות

נערת הכפר (גורדון, תל-אביב, צרפת) — מי שיתייחס לסרט הזה ברצינות יהיה חייב להסיק ש-הדרך היחידה, לאשה לא-נשואה, להתקיים בפאריס, הוא להפוך זונה. זה קצת מוגזם וקצת שרירותי, גם אם האיש האחראי להנחה זו הוא בימאי רגיש ואינטליגנטי כמו קלוד (רוקמת התחרה) גורטה.

בת הפרובינציה שנשארה מחוסרת עבודה במיקצועה, שרטטת בניין, יוצאת לפאריס כדי לחפש את מזלה. שם היא נתקלת במעסיקים השולחים ידיים עוד לפני שהם מדברים עימה על השכר; בדלתות נעולות; בהרפתקת אהבים עם גבר נשוי העולה על שירתו; במעביד פוטנציאלי המתאבד מרוב יאוש על שאשתו עזבה אותו; ובשחקנית לעת מצוא, אם לשני ילדים, הנאלצת למכור את גופה כמה פעמים בשבוע, בשעות קבועות, כדי שתוכל להמשיך ולעסוק במקצוע האהוב עליה. הסרט מסתיים במסיבת-כפר שבה נדרשת הגיבורה, יחד עם כמה נשים אחרות, להשתתף במישחק משפיל, תמורת פרס כספי.

כל זה, בידי בימאי אחר, יכול היה להיות מרגז ומעצב ביותר. אבל גורטה מצליח להקנות לאירועים מימד אמין כל-כך, ונטאלי בני, בהפקיד הראשי, היא טבעית ושפווה כל כך, וברונו גאנץ מהימן כדרכו, עד שכמעט אפשר להשתכנע כי מדובר בניחות רציני של מצב האשה המודר-

ביי וגאנץ: מימד אמין כל-כך

נית, ניתוח שקול ומדוד שבו גורטה עוסק הן בצדדים האישיים והן בצדדים החברתיים של הבעיה באותו יחס. כמעט, אבל לא לגמרי. אומנם, יתכן מאוד שכל הדברים המתוארים בסרט אפשריים, אבל הם נוגעים למיקרה בודד אחד ואינם מייצגים מאומה. אם ב,רוקמת התחרה" היו האירועים בלתי-נמנעים והסוף הכרחי, כאן אפשר למונע כמעט הכל, והסוף הוא חסר משמעות.

הכימאי מרקוס אימהוף מביים את "הסירה מזאה" רציית להראות ששווייץ איננה גן-עדן

אימהוף, ומדגיש שנושא הסרט הוא "ה-אחריות למותם של אנשים אלה, שהיא אחריות קולקטיבית של עם שפסח על שתי הסעיפים במשך זמן ארוך, עד אשר הבעיה נפתרה מאליה באורח טראגי."

תהליך חובה לראות:

תל אביב — מישפטו של טגן מוראנט, מונטנגרו, אהובת הקצין הצרפתי, שודדי התיבה האבודה.

ירושלים — אהובת הקצין הצרפתי, שודדי התיבה האבודה, התוודעות.

חיפה — שודדי התיבה האבודה, בתו של כורה הפחם, מונטנגרו.

תל אביב

*** מונטנגרו (בן-יהודה, שווייץ) — בורגנית משועממת עוברת 24 שעות בין פועלים מהגרים מן הבלקנים וחושפת בתוך עצמה חיוניות שלא ידעה על קיומה. קומדיה מבריקה ומלאת הפתעות של דושא. מאקאבייב.